

Valtuustoaloite Väkky-turvatonpan pilotointi koulukiusaamisen ehkäisemiseksi

1428/00.01.02.01/2025

Kaupunginvaltuusto 20.10.2025 § 171

Meidän Lohjan valtuustoryhmän valtuutettu Anette Kotiranta jätti seuraavan valtuustoaloitteen, jonka olivat lisäksi allekirjoittaneet Jolkkonen Otso, Elo Stina-Maarit, Maittila Hannele, Valtonen Marsa, Ristaniemi Teija, Nybäck Satu, Vainio Anne-Mari, Kuusisto Noora, Mustalahti Anna, Méling Jani, Skaffari Laura, Alén Krista ja Liimatainen Tiina:

”Lohjalla koulukiusaaminen on vakava ja valitettavan yleinen ongelma. THL:n (2025) kouluterveyskyselyn mukaan alakouluissa 34 % ja yläkouluissa 26 % Lohjan perusopetuksen oppilaista on kokenut kiusaamista lukukauden aikana, mikä on edelleen enemmän kuin maassa keskimäärin. Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön eikä yhdenkään tulisi joutua kokemaan kiusaamista, häirintää tai väkivaltaa koulussa. Lohjalla on jo tehty töitä koulukiusaamisen kitkemiseksi, mutta uusia keinoja tarvitaan.

Tänä syksynä käynnistyi neljän kunnan yhteinen Turvallisuus – Trygghet HILS -hanke, joka pyrkii vahvistamaan kiusaamista ennaltaehkäisevää työtä Lohjan perusopetuksessa. Erityisesti välitunnit ovat tutkimusten mukaan tilanteita, joissa suuri osa koulukiusaamisesta tapahtuu. Siksi meidän on syytä kohdistaa toimenpiteitä juuri koulupihan ja välituntien turvallisuuden parantamiseksi.

Ehdotan Lohjalle uutta konkreettista keinoa puuttua kiusaamiseen: turvatolpan kokeilua koulun pihalla. Turvatolppa on kirkasvärinen hälytysvalotolppa, joka asennetaan koulun pihaan. Tolpassa on hätäpainike sekä vilkkuva valolaitte. Painikkeen painaminen käynnistää näkyvän valomerkin ja lähettää välittömästi hälytyksen välituntivalvojan vastaanottimeen. Näin apu saadaan paikalle viipymättä, kun kiusaamistilanne tai muu uhkaava tilanne ilmenee. Oppilas, joka kokee kiusaamista tai on sivustakatsoja, voi helposti hälyttää aikuisen avuksi yhdellä napinpainalluksella. Tämä on merkittävää, koska usein kiusattu lapsi ei uskalla itse hakea apua. Siksi on tärkeää, että myös muut yhteisön jäsenet voivat matalalla kynnyksellä puuttua tilanteeseen. Turvatolpan näkyvä olemassaolo koulun pihalla myös viestii yhteisön sitoutumisesta puuttua kiusaamiseen ja kannustaa oppilaita pitämään huolta toisistaan. Turvatolpan käyttöönotto ei poista muiden kiusaamisen vastaisten toimien tarvetta, mutta se hoitaa oman osuutensa kiusaamisen ehkäisyssä. Tekninen hälytys on nopea apu, jonka jälkeen koulun tuttu prosessi (esim. KiVa Koulu -toimintamalli, kuraattorin tuki ym.) jatkaa tilanteen selvittämistä.

Ehdotan, että Lohjan kaupunki pilotoi turvatolppaa ainakin yhdessä koulussa. Pilotointiin kuuluu tolpan asentaminen koulun piha-alueelle sekä kouluyhteisön perehdyttäminen sen käyttöön. Pilotinjakson jälkeen voidaan arvioida turvatolpan vaikutukset: vähentääkö se koettua kiusaamista, parantaako se oppilaiden turvallisuuden tunnetta ja helpottaako se henkilöstön puuttumista tilanteisiin. Mikäli kokemukset ovat positiivisia, niin voidaan valmistella suunnitelma turvatolppien laajemmasta käyttöönotosta Lohjan kouluissa. Tavoitteena on, että Lohja toimii edelläkävijänä

kiusaamisen vastaisissa toimissa ja varmistaa jokaiselle lapselle turvallisen kouluarjen.”

Lisätiedot Hallintojohtaja, Sanna Lundström, sanna.lundstrom(at)lohja.fi

Päätösesitys Valtuusto päättää

1. merkitä aloitteen saapuneeksi
2. lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.s

Päätös Valtuusto päätti esityksen mukaan.

Tiedoksi johdon assistentti Perheentupa
merkitään aloiteluetteloon

Sivistyslautakunta 26.08.2026

Valtuustoaloitteessa esitetään turvatolpan hankkimista koulun pihalle ja sen vaikuttavuuden pilotointia.

Valmistelun yhteydessä on selvitetty turvatolppien käyttöä ja käyttökokemuksia eri kunnissa. Turvatolppia on kokeiltu Seinäjoella, Helsingissä ja Tampereella yhteensä kuudessa koulussa. Osa käytöstä oli toimittajan rahoittamaa pilottia ja osa kunnan itse hankkimia. Osa kunnista luopui tolusta pilottijakson jälkeen ja osaan ne jäivät. Käytettävissä olevan tiedon perusteella turvatolppien vaikutuksista oppilaiden turvallisuuteen tai kiusaamisen vähentymiseen on kuitenkin vähän riippumatonta tutkimusnäyttöä. Seinäjoen pilotista tehty aineistoanalyysi perustui opettajille ja oppilaille tehtyihin kyselyihin, ja selvityksen tilaajana oli laitetoimittaja. Laajempia tai riippumattomia tutkimuksia turvatolppien vaikuttavuudesta ei ole valmistelun yhteydessä tunnistettu.

Selvityksessä todettiin myös, ettei turvatolppia ole sisällytetty osaksi kuntien kiusaamisen vastaisia ohjelmia tai toimintamalleja. Kiusaamisen ehkäiseminen ja turvallisuuden edistäminen perustuvat ensisijaisesti koulun henkilöstön aktiiviseen läsnäoloon, välituntivalvontaan, oppilashuollon palveluihin sekä koulukohtaisiin toimintamalleihin.

Turvatolppien käyttöönotto edellyttäisi lisäksi investointeja laitteisiin, ylläpitoon ja mahdollisiin palvelusopimuksiin. Käytettävissä olevan tiedon perusteella ei ole osoitettavissa, että turvatolpat parantaisivat turvallisuutta tai vähentäisivät kiusaamista siten, että niiden käyttöönotto olisi tarkoituksenmukaista pilotoida Lohjalla.

Pilottiin käytettävällä rahamäärällä voimme esimerkiksi kustantaa HILS-hankkeen tarjoamien koulutusten (Myönteinen toimintakulttuuri alakoulussa/yläkoulussa, Restoratiivisen työotteen koulutus) sijaiskulut noin 600 opettajalle. Lohjalla kehitetään koulujen turvallisuutta ja kiusaamisen vastaista työtä nykyisten toimintamallien, henkilöstön osaamisen sekä oppilashuollon palvelujen kautta. Tällä hetkellä ei ole perusteita ryhtyä turvatolppien käyttöönottoon.

Lisätiedot vs. perusopetusjohtaja Kimmo Malmi, kimmo.malmi(at)lohja.fi

Oheismateriaali TARJOUS Välkky-turvatolppa alakouluille Paina nappia ja pidä kaverista huolta (salassapidettävä, JulkL 24.1 § 20 kohta)

Esittelijä	Sivistysjohtaja, kasvu ja oppiminen Lehmus Juha-Pekka
Päätösesitys	Sivistyslautakunta päättää 1. että annetun selvityksen perusteella Lohjan kaupunki ei hanki Väkky-turvatoilppaa koulukiusaamisen ehkäisemiseksi, 2. esittää aloitteen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle loppuun käsitellyksi.
Päätös	
Tiedoksi	kaupunginhallituksen esityslistalle -----